

5828

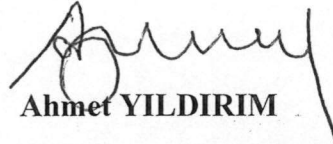
06.11.2017

2104

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anavatanı Anadolu olan üzüm ve üzümçülükte izlenen politikalar nedeniyle üzüm ihracatımız, 2012 yılında 681 milyon dolar iken, 2015 yılında 569 milyon dolara, 2016 yılında ise Rusya ambargosu nedeniyle 529 milyon dolara gerilemiştir. Dış piyasalarda ihracatın düşmesi, iç piyasada ise TARİŞ'in etkin alım yapamaması sonucu olarak bu alanda etkin olan tüccarların düşük fiyattan alım yapmasından dolayı kuru üzüm fiyatlarında hızlı bir düşüş ortaya çıkmıştır. Bu yıl maliyeti 3,5 lira olan yaş üzümün taban fiyatının 4 lira olarak açıklanması da üzüm üretimini olumsuz etkilemiştir.

Bu nedenlerle üzüm üretimi ve üzümçülük yaparak geçimini sağlayan çiftçilerimizin sorunlarının belirlenmesi, küçük üreticilerin desteklenebileceği bir üzüm politikasının ortaya konması, etkin bir üretiminin gerçekleştirilmesi, üzüm üretiminde ihracat potansiyelinin artırılması ve çözüm üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz KERESTECİOĞLU**HDP Grup Başkanvekili****İstanbul Milletvekili****Ahmet YILDIRIM****HDP Grup Başkanvekili****Muş Milletvekili**

GEREKÇE

90 bin ailenin geçimini sağladığı üzüm sektörü, hem üretimde yaşanan sorunlar hem de dünya piyasalarında yer bulma konusundaki sorunlardan dolayı zor zamanlar yaşamaktadır.

Türkiye, Dünya çekirdeksiz kuru üzüm üretiminde 6'ncı sırada yer almaktadır. Çekirdeksiz kuru üzüm üretimimiz, 2014 yılında 328 bin ton ve 2015 yılında da 196 bin ton olarak gerçekleşmiş, 2016 yılında ise üretimimiz 313 bin ton ile 2014 seviyesinin altında kalmıştır. Üretimde yaşanan bu düşüş ihracat rakamlarına da yansımıştır. TÜİK verilene göre 2014 yılında toplam ihracat 257.803.814 kg iken, 2017 yılının (ilk 9 ayı mı?)son verilerine göre 329.130.588 kg'dır. Dolar bazında ise üzüm ihracatı, 2014 yılında 678.883.967 dolar iken 2017 yılı son verilerine (ilk 9 ay mı ya da hangi ay) göre 379.324.267 dolardır. Bu rakamlar üzümde önemli bir düşüş yaşandığını ortaya koymaktadır.

Son birkaç yılın üretim ve ihracat rakamları dikkate alındığında üzüm ile ilgili yaşanan sorunun geçici bir durum olmadığı net bir şekilde anlaşılmaktadır. Bununla birlikte üzüm üretimi ile ilgili olarak yaşanan sorunların dar bir çerçevede ele alınamayacağı ortadadır. Üretimde yaşanan sorunlardan kaynaklı, üreticinin önemli bir güvencesi olan Tariş'in etkin bir şekilde yer almaması ve Türkiye'nin devam eden yanlış dış politikaları nedeniyle üzüm ve üzümcülükle ilgili daha etkin politikalar üretilmesi gerektiği açıkça görünmektedir.

Türkiye'de üzüm üretimi yoğun olarak Manisa, İzmir ve Denizli'de yapılmaktadır. 2016 yılında kurutmalık çekirdeksiz üretiminin yüzde 84,7'si Manisa'da gerçekleştirilmiştir. Ancak son yıllarda ekolojik dengeler gözetilmeden yapılan uygulamalar, yaşamın bütün alanlarını etkilediği gibi daha çok da tarımsal üretimi olumsuz etkilemektedir. Bu anlamda, Manisa -Alaşehir'deki jetormal kuyular ve Eşme'deki altın madenleri, sağlıklı üzüm üretimini ciddi bir şekilde etkilemektedir. Eşme-Sarıgöl ve Alaşehir gibi yerlerde sınır bölgesinde çıkarılan altın madeninin yaydığı zararlı gazlar ve tozlar nedeniyle üzümlerin çürümesi, zarar görmesi ve artan sıcak su kuyularından çıkan sıcak suyun, hava iklimini değiştirmesi gibi ekolojik dengenin değişmesi ile üzüm üretimde kalitenin düşmesinden kaynaklı, piyasada yeterli alıcı bulmaması gibi sonuçları ortaya çıkarmıştır. Bu da haliyle çiftçinin üretimden vazgeçmesine neden olmaktadır.

İç piyasa ile ilgili olarak belirlenen taban fiyatlarının maliyete çok yakın olması üretimi imkânsız hale getirmektedir. Örnek olarak 2017 yılında üzüm üretim maliyeti 3,5 lira iken üzümün taban fiyatının 4 lira olarak açıklanması, bu yıl üreticileri ciddi bir zarar ile karşı

karşıya bırakmıştır. Görünen o ki bu politikaların sürdürülmesi, gelecek yıllarda da üzüm üretiminin düşmesine önemli bir etkide bulunacaktır.

Belirlenen düşük tabanlı fiyat politikası ile birlikte, Tarış'ın piyasada etkin olmaması tıpkı buğday, fındık ve çay gibi diğer tarım ürünlerinde olduğu gibi tüccarların düşük fiyat ile piyasaya müdahalesine neden olmaktadır. Üretimini borçla sürdürmeye çalışan çiftçilerimizin bir an önce borcunu kapatması gayesi, tüccarların belirlediği fiyattan üzümünü satmaya razı olmasına neden olmaktadır.

Üzüm ile birlikte diğer tarımsal ürünlerin de karşı karşıya olduğu bir diğer sorun ise ihracatın sürekli olarak düşüş eğiliminde olmasıdır. İhracat konusunda yaşanan sorunların temelinde yatan nedenler; AKP Hükümetlerinin yürütmüş olduğu yanlış dış politikalar ile birlikte üreticinin hijyen ve ambalajlamada AB standartlarına uyum göstermekte yetersiz kalması, özellikle çekirdeksiz kuru üzümde AB standartlarında benzeri bir depolama kuruluşunun oluşturulmaması ve depolamanın çok ciddi bir maliyetinin olmasıdır. Çiftçiler, üretimden yeterince kar etmediği için bu tür maliyetli yatırımları da haliyle yapamamaktadır. Bu tür ciddi yatırımlar ancak devletin desteği ile mümkündür.

Yukarıda kısaca ifade edilen üzüm ve üzümçülük ile ilgili yaşanan sorunların tespiti ve çözüm ile birlikte tedbirlerinin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılması elzemdir. Bu nedenlerle üzüm üretimi ve üzümçülük yaparak geçimini sağlayan çiftçilerimizin sorunlarının belirlenmesi, küçük üreticilerin desteklenebileceği bir üzüm politikasının ortaya konması, etkin bir üretiminin gerçekleştirilmesi, üzüm üretiminde ihracat potansiyelinin artırılması ve çözüm üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.